

Aan: Mevrouw Sigrid A.M. Kaag, Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Betreft: integrale beleidsnota en MVO-beleid

Amsterdam, 22 januari 2018

Geachte Minister,

U heeft aangekondigd te komen met een Integrale Nota voor de beleidsterreinen BuHa en OS. Wij gaan ervan uit dat MVO daar een belangrijk onderdeel van zal zijn, en geven u daarom hieronder enkele aandachtspunten mee ten aanzien van MVO.

De Nederlandse overheid heeft zich de afgelopen jaren sterk gemaakt voor MVO en voor mensen die mogelijk nadelen (kunnen) ondervinden van activiteiten van het Nederlandse bedrijfsleven. Er zijn daarin door de overheid én door bedrijven belangrijke stappen gezet. Helaas is het nog niet altijd een vanzelfsprekendheid dat bedrijven zich rekenschap geven van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Wij hopen daarom dat u de inzet voor MVO zal continueren en versterken. Naast onderstaande aandachtspunten, geven wij u ook ter overweging mee om een aparte beleidsnota te ontwikkelen als vervolg op MVO Loont (2013).

Integraliteit en coherentie

MVO bestaat uit een breed scala aan onderwerpen waarvan de meeste zijn opgenomen in de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP's).

Nederland onderschrijft deze internationale afspraken en daarom dient zij het bedrijfsleven daarop aan te spreken, erover te informeren en naleving van deze normen te integreren in alle beleidsagenda's die het bedrijfsleven betreffen. Integratie van het MVO-beleid zou daarom verder moeten gaan dan de koppeling tussen BuHA en OS.

Het MVO Platform constateert dat hier aanzienlijke uitdagingen liggen. De Nederlandse overheid spreekt bedrijven immers aan vanuit diverse andere beleidsagenda's en departementen, zoals EZK, LNV, SZW. Bijvoorbeeld EZK, het departement dat zich het meest direct tot het Nederlandse bedrijfsleven richt, besteedt weliswaar aandacht aan belangrijke onderwerpen zoals klimaat en energie maar de bredere MVO-agenda is uit het zicht verdwenen. Het MVO Platform bepleit daarom een kabinetsbreed MVO-beleid waarbij interdepartementale coördinatie en kennisopbouw, juist ook in de andere departementen dan Buitenlandse Zaken, centraal staan.

MVO en SDG's

Om de SDG's te realiseren is de inzet van het bedrijfsleven cruciaal. Dit wordt breed erkend, ook door het bedrijfsleven zelf. De SDG's mogen echter geen vervanging zijn van de MVO-normen (OESO-richtlijnen en de UNGP's). Het aanpakken van negatieve effecten die bedrijven ook kunnen hebben, maakt geen deel uit van de SDG's, terwijl die effecten duurzame ontwikkeling wel ondermijnen. De beste bijdrage die bedrijven aan duurzame ontwikkeling kunnen leveren is het naleven van de internationale MVO-normen. Deze gaan zowel over een positieve bijdrage die bedrijven aan de maatschappij moeten leveren als over de verantwoordelijkheid voor het voorkómen en aanpakken van negatieve effecten.¹ De SDG's dienen aanleiding te zijn om het MVO-beleid aan te scherpen; naleving van MVO-normen zou een essentieel onderdeel van de SDG-plannen moeten zijn. Het MVO Platform constateerde dat deze link ontbreekt in het 'Plan van Aanpak voor de SDG's' en deed aanbevelingen voor betere integratie van UNGP's in plannen voor de SDG's.²

¹ Dit komt ook terug in het door de OESO gehanteerde concept 'Responsible business conduct' *'it is a broad concept that focuses on two aspects of the business-society relationship: 1) positive contribution businesses can make to sustainable development and inclusive growth, and 2) avoiding negative impacts and addressing them when they do occur. Risk-based due diligence and value creation are at the heart of this process.'*

² Brief MVO Platform van 24 oktober 2016 https://www.mvoplatform.nl/publications-nl/Publication_4328

IMVO-convenanten

De uitgangspunten van het IMVO-convenantenbeleid worden breed gesteund door maatschappelijke organisaties; het is van groot belang dat er een structurele aanpak komt van schendingen en risico's die zich voordoen in vele productieketens van Nederlandse bedrijfssectoren. Na enkele jaren praktijkervaring met convenantenprocessen zien maatschappelijke organisaties noodzaak tot bijsturing om daadwerkelijk tot resultaat te komen. Bijvoorbeeld:

- Processen om te komen tot convenanten verlopen traag; aanvullend beleid dat achterblijvers aanspoort is noodzakelijk;
- Om te komen tot kwalitatief goede convenanten met een zo hoog mogelijk ambitieniveau, en die minimaal voldoen aan het SER-advies, is permanente actieve inzet van de overheid noodzakelijk.
- De uitvoering van eenmaal getekende convenanten verloopt traag. Actieve overheidsinzet is ook nodig in de uitvoeringsfase van convenanten; zoals een rol van de overheid in monitoring, politieke aandacht en financiële ondersteuning van monitoring en de inzet van maatschappelijke organisaties.
- Het succes van de IMVO-convenanten dient beoordeeld te worden op (de potentie tot) uiteindelijk impact nl, "*substantiële stappen van verbetering te bereiken voor groepen die negatieve effecten ervaren*".³

Implementatie UNGP's

Nederland heeft de UNGP's steeds gesteund en internationaal opgeroepen tot meer voortgang in de implementatie. Wij noemen in het bijzonder het EU-voorzitterschap in 2016, waarbij zowel de conclusies van de conferentie over Bedrijfsleven en Mensenrechten⁴ als de Raadsconclusies⁵ een gebrek aan voortgang constateerden en benadrukten dat meer inzet nodig is om de UNGP's in praktijk te brengen.

Nederland heeft met het IMVO-convenantenbeleid een stap gezet, maar zou ook door verdere implementatie in eigen land het goede voorbeeld moeten geven. Het Nationaal Actie Plan voor Bedrijfsleven en Mensenrechten voor de UNGP's dateert inmiddels uit 2013⁶ en is aan revisie en update toe, zo stelde het College voor de Rechten van de Mens al in 2016⁷. Het MVO Platform dringt er daarom op aan in de beleidsnota ruim aandacht wordt besteed aan verdere stappen voor de implementatie van de UNGP's, inclusief het spoedig starten van een revisie en update van het NAP.

Het verheugt ons dat u bij diverse gelegenheden hebt aangegeven graag met alle betrokkenen in gesprek te komen. Wij gaan ervan uit dat dat ook geldt voor het onderwerp MVO. Wij hopen daarom dat deze schriftelijke suggesties worden vervolgd door een nader gesprek, waarin wij graag meer suggesties met u willen delen.

Hoogachtend,

Suzan van der Meij
Coördinator MVO Platform

Leden MVO Platform: ActionAid, Amnesty International, Both Ends, CNV Internationaal, Cordaid, Fairfood, Fair Wear Foundation, FNV, GoedeWaar.nl, Greenpeace Nederland, HIVOS, ICCO, Landelijk India Werkgroep, Max Havelaar, Milieudefensie, , Oxfam Novib, PAX, Schone Kieren Campagne, SOMO, Stop Kinderarbeid, Tax Justice, UNICEF Nederland, VBDO, World Animal Protection.

³ Doel van de IMVO-convenanten conform het SER Advies.

⁴ Conclusions of the hosts BHR Conference 11 MAY 2016, <http://eu-roadmap.nl/business-and-human-rights-an-eu-roadmap-conclusions-of-the-hosts/>

⁵ Conclusies Europese Raad: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/06/20/fac-business-human-rights-conclusions/>

⁶ Als één van de eerste landen, met een Nationaal Actieplan gekomen voor de implementatie van de UNGP's. Alleen het Verenigd Koninkrijk ging Nederland voor en dit land kwam begin 2017 met een update.

⁷ Brief aan minister Koenders over het Nationaal Actieplan Bedrijfsleven en Mensenrechten: <https://mensenrechten.nl/publicaties/detail/36377>